

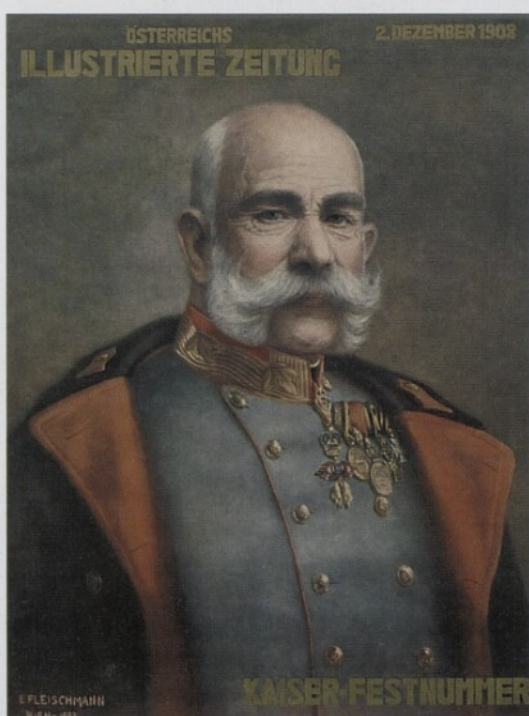

Koruna císaře Rudolfa II. se roku 1804 stala korunou Rakouského císařství. Po rakousko-uherském vyrovnání byla rakouskou císařskou korunou až do konce trvání monarchie v roce 1918.

Korunu vytvořil Jan Vermeyen († 1606 v Praze), nejvýznamnější zlatnický mistr své doby, jenž byl roku 1602 zvláště pro tuto práci pozván z Antverp k císařskému dvoru do Prahy.

Erb císaře Františka Josefa s heslem „Viribus unitis“ – „Spojenými silami“.

Císař František Josef I. Rakouský a apoštolský král Uher a Chorvatska 1848/67–1916 (dole). – Orloj „Ankeruhr“ ve Vídni, vynikající ukázka secesního stylu (vlevo).

PŘEDMLUVA

7

OHLÉDNUTÍ ZA HABSBUŘSKOU MONARCHIÍ

8

Rakouské císařství (Kaiserthum Oesterreich) založil 11. srpna 1804 jako dědičnou monarchii arcivévoda František Rakouský, jenž byl zároveň pod jménem František II. posledním císařem Svaté říše římské. Druhého císařského titulu „rakouský císař“ užíval se jménem František I. Rakouský. – Rakouské císařství zaniklo 8. června 1867 proměnou v nový státní útvar Rakousko-Uhersko na základě rakousko-uherského vyrovnání.

František II.	1804 až 1820	8
Nové staré uspořádání	1820 až 1848	10
Pochmurné předzvěsti	1815 až 1830	12
Rakousko stagnující	1830 až 1832	14
Míra se naplnila	1832 až 1848	16
Nepokoje v celé zemi	1848	18
Slované povstávají	1848	20
Boje ve Vídni a Praze	1848	22
Uhersko požaduje dualistické řešení	1848	24
Zachráně Rakousko „Chorvat“?	1848/49	26
Puč shora	1848/49	28
Strašný konec	1849	30
1848: následky revoluce	Porevoluční doba	32
Ústup	Válka v Itálii	34

HABSBUŘSKÁ MONARCHIE

36

Osudová rozhodnutí	Bratrovražedná válka, vyrovnání s Uherskem	36
Stát Rakousko-Uhersko	Území	38
Název – erby	Státní symboly	40
„V tvém táboře je Rakousko...“	Ozbrojená moc	42
Školy pro budoucnost	Výchova a škola	44
Mnoho národů pod Habsburky	Národnosti	46
Monarchie – agrární stát	Zemědělství a lesnictví	48
Život na venkově	Zemědělství a lesnictví	50
Uhlí, grafit, sůl	Hornictví a těžba soli	52
Pomalý pokrok	Průmysl	54
Společnost na rozhraní	Mzdy, ceny, obchod	56
Po kolejích do budoucnosti	Železnice	58
„Severní dráha pod psa...“	Železnice	60
Vyspělá technologie	Železnice a pošta	62
Na vodě jako doma	Lodní doprava	64
Mobilní na zemi a ve vzduchu	Auto a letadlo	66
Protiklady	Zahraniční obchod a hospodářství	68
Rakousko-Uhersko: jako světadíl	Příroda v zemi	70

KRÁLOVSTVÍ A ZEMĚ ZASTOUPENÉ NA ŘÍŠSKÉ RADĚ
(PŘEDLITAVSKO / CISLAJTÁNIE)

72

Vídeň jako společenské centrum	Hlavní a sídelní město Vídeň	72
„Je mou vůlí...“	Hlavní a sídelní město Vídeň	74
Chudoba ve Vídni	Hlavní a sídelní město Vídeň	76
Země na řece	Arcivévodství Rakousy pod Enží	78
Most mezi východem a západem	Arcivévodství Rakousy nad Enží	80
Různorodost ve stísněném prostoru	Východní Alpy	82
Požehnaný Salcburk	Vévodství salcburské	84
Boj v horách	Okněžněné hrabství tyrolské	86
O lidech a šatech	Okněžněné hrabství tyrolské – Merano	88
„Tirol is lei oans“	Okněžněné hrabství tyrolské – Trentino	90
Plnou parou přes Arlberg	Okněžněné hrabství tyrolské – Vorarlbersko	92

Obranyschopné lesní ženy	Okněžněné hrabství tyrolské – Vorarlbersko	94
Vzhůru k výšinám	Vévodství korutanské	96
Pozdní objev: Korutany	Vévodství korutanské	98
Blízké lidu a pokrokové	Vévodství štyrské	100
Hnědé uhlí a železná ruda	Vévodství štyrské	102
Kachna s kyselým zelím	Vévodství kraňské	104
„Bílá Lublaň“	Vévodství kraňské	106
Neznámé národy	Rakouské přímoří	108
Zámek snů	Okněžněné hrabství Gorice a Gradiška	110
Rakouská Riviéra	Rakouské přímoří	112
Terst: brána do širého světa	Svobodné město Terst a jeho území	114
Lodě ve městě	Svobodné město Terst a jeho území	116
V nejjihnější cípu monarchie	Království dalmatské	118
Krása krasu	Království dalmatské	120
V zemi buků	Vévodství bukovinské	122
Skrovný majetek, bohatá příroda	Vévodství bukovinské	124
Malá Vídeň ve Lvově	Království haličské a velkovévodství Krakov	126
Nová doba	Království haličské a velkovévodství Krakov	128
Válka o Slezsko	Vévodství slezské	130
Pozdrav z Krkonoš	Království české	132
„... jen zůstaň hodný!“	Markrabství moravské	134
Praha – „zlaté město“	Království české	136
Země s historií	Království české	138
Čechy: silné hospodářství	Království české	140
Goethe v Mariánských Lázních	Království české	142
KRÁLOVSTVÍ A ZEMĚ ZASTOUPENÉ V ŘÍŠSKÉ RADĚ (ZALITAVSKO / TRANSLAJTÁNIE)		144
Širé jako moře	Království uherské	144
Život pod obzorem	Království uherské	146
Nevyzvednuté poklady	Království uherské	148
Dunajská metropole Budapešť	Svobodné město Budapešť	150
Nejistá budoucnost	Království chorvatsko-slavonské, Velkoknížectví sedmihradské	152
ŘÍŠSKÉ ZEMĚ POD SPOLEČNOU SPRÁVOU – BOSNA A HERCEGOVINA		154
Květ Orientu	Bosna a Hercegovina	154
Rakousko-Uhersko na Balkáně	Bosna a Hercegovina	156
Zánik jedné říše	1918	158
PRAMENY		160

*Pomník Ference Deáka na Rooseveltově náměstí v Budapešti (vlevo)
Alfons Maria Mucha: „Salammbô“ (vpravo)*